

422387 с. Кильдюшево, ул. Молодёжная, 22

422387 Килдеш авылы, Яшьләр урамы, 22

тел. (84373) 5-22-66, e-mail: Kld.Tet@tatar.ru
ОГРН 1021606559325, ИНН/КПП 1638001590/163801001

КАРАР

27 апрель 2020 ел

№ 52-3

Татарстан Республикасы Тәтеш муниципаль районы Килдеш авыл жирлеге жирле үзидарә органнарына гражданнардан кергән мөрәжәгатьләрне карау тәртибе һәм сроклары турында нигезләмәне раслау хакында

«Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында»гы 2003 елның 6 октябрдәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, «Россия Федерациясендә гражданнар мөрәжәгатьләрне карау тәртибе турында»гы 2006 елның 2 маендагы 59-ФЗ номерлы Федераль закон, «Татарстан Республикасында гражданнар мөрәжәгатьләре турында»гы 2003 елның 12 маендагы 16-ТРЗ Татарстан Республикасы законы нигезендә, гражданнар мөрәжәгатьләрне карау тәртибе турындагы закон бозуларны булдырмау турындагы 2020 елның 24 гыйнварындагы 02-08-03-2020 номерлы Тәтеш районы прокуроры күрсәтмәсен карап, Татарстан Республикасы Тәтеш муниципаль районы Килдеш авыл жирлеге Советы **КАРАР ИТТЕ:**

1. Татарстан Республикасы Тәтеш муниципаль районы Килдеш авыл жирлеге жирле үзидарә органнарына гражданнардан кергән мөрәжәгатьләрне карау тәртибе һәм сроклары турында нигезләмәне расларга.
2. Татарстан Республикасы Тәтеш муниципаль районы Килдеш авыл жирлегенә жирле үзидарә органнарына үз эшендә әлеге нигезләмәгә таянып эш итәргә.
3. Татарстан Республикасы Тәтеш муниципаль районы Килдеш авыл жирлеге башлыгын Татарстан Республикасы Тәтеш муниципаль районы жирле үзидарә органнарына гражданнардан кергән мөрәжәгатьләргә ел саен анализ ясау һәм аларны Тәтеш муниципаль районы рәсми сайтында урнаштыру өчен җаваплы зат итеп билгеләп куярга.
4. Әлеге караны Татарстан Республикасы Тәтеш муниципаль районы Килдеш авыл жирлеге территориясендә урнашкан мәгълүмат стендларында урнаштырырга, Тәтеш муниципаль районының «Интернет» <http://tetushi.tatarstan.ru/> мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендәге рәсми сайтында һәм «Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматлар рәсми порталында» (PRAVO.TATARSTAN.RU.) бастырып чыгарырга.
5. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны Татарстан Республикасы Тәтеш муниципаль районы Килдеш авыл жирлеге башлыгы В.С. Исаевкака йөкләргә.

**Татарстан Республикасы
Тәтеш муниципаль районы
Килдеш авыл җирлеге башлыгы**

В.С. Исаева

Татарстан Республикасы
Тәтеш муниципаль районы
Килдеш авыл жирлеге Советының
2020 елның 27 апрелдәге
52-3 номерлы карарына кушымта

Татарстан Республикасы Тәтеш муниципаль районы Килдеш авыл жирлеге жирле үзидарә органнарына гражданнардан кергән мөрәжәгатъләрне карау тәртибе һәм сроклары турында нигезләмә

Татарстан Республикасы Тәтеш муниципаль районы Килдеш авыл жирлеге жирле үзидарә органнарына гражданнардан кергән мөрәжәгатъләрне карау тәртибе һәм сроклары турындагы әлеге нигезләмә (алга таба – нигезләмә) «Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында»гы 2003 елның 6 октябрдәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, «Россия Федерациясендә гражданнар мөрәжәгатъләрен карау тәртибе турында»гы 2006 елның 2 маендагы 59-ФЗ номерлы Федераль закон (алга таба – 59-ФЗ номерлы Федераль закон), «Татарстан Республикасында гражданнар мөрәжәгатъләре турында»гы 2003 елның 12 маендагы 16-ТРЗ Татарстан Республикасы законы (алга таба – 16-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы законы) нигезендә эшләнгән. Нигезләмә гражданнарның жирле үзидарә органнарына тәкъдимнәр, гаризалар, шикаятьләр белән мөрәжәгать итүләренә конституцион хокукларын гамәлгә ашыруны тәэмин итәргә һәм гражданнарның мөрәжәгатъләрен карап тикшерү буенча эшне оештыруга - шәхеснең хокукларын гамәлгә ашыруның һәм саклауның мөһим чарасы, жирле үзидарә органнарының халык белән элемтәсен ныгытуга, жирле әһәмияттәге мәсьәләләрне хәл итү өчен кирәкле мөһим мәгълүмат чыганагын булдыруга юнәлдерелгән һәм халыкның жирле үзидарәне гамәлгә ашыруда катнашуының мөһим рәвешләреннән берсе булып тора.

1. Гомуми нигезләмәләр

1.1. Һәр граждан үзе яисә үз вәкиле аша мөрәжәгать итәргә, шулай ук, гражданнар берләшмәләреннән, шул исәптән юридик затлардан, Тәтеш муниципаль районы Килдеш авыл жирлеге жирле үзидарә органнарына (алга таба – жирле үзидарә органнары), Тәтеш муниципаль районы Килдеш авыл жирлеге жирле үзидарә органнарының вазыйфай затларына (алга таба - вазыйфай затлар) индивидуаль һәм коллектив мөрәжәгатъләр жиберергә хокуклы.

Жирле үзидарә органнары һәм вазыйфай затлар үз компетенциясе чикләрендә гражданнар мөрәжәгатъләрен кабул итәргә, аларны 59-ФЗ номерлы Федераль закон һәм әлеге нигезләмә белән билгеләнгән тәртиптә һәм срокларда карарга, тиешле чаралар күрергә, нигезле җаваплар бирергә тиеш.

1.2. Әлеге Нигезләмәдә түбәндәге төп төшенчәләр кулланыла:

- гражданин мөрәжәгате - жирле үзидарә органнарына яисә вазыйфай затларга язма рәвештә яисә электрон документ рәвешендә жиберелгән мөрәжәгать, гариза яки шикаять, шулай ук гражданның жирле үзидарә органнарына яисә вазыйфай затларга телдән мөрәжәгате;

- тәкъдим - гражданның законнарны һәм башка норматив хокукый актларны, жирле үзидарә органнары эшчәнлеген камилләштерү, ижтимагый

мөнәсәбәтләрне үстерү, дәүләт һәм жәмгыять эшчәнлегенә социаль-иқтисады һәм башка өлкәләрен яхшырту буенча тәкъдиме;

- гариза-үтенеч - гражданның үзенә конституциячел хокукларын һәм ирекләрен яисә башка затларның конституциячел хокукларын һәм ирекләрен гамәлгә ашыруда ярдәм итү турында гариза-үтенечә йә законнарны һәм башка норматив хокукый актларны бозу, жирле үзидарә органнары һәм вазыйфаи затлар эшендәге житешсезлекләр турында хәбәр итү, йә күрсәтелгән органнар һәм вазыйфаи затларның эшчәнлеген тәнкыйтьләү;

- шикаять - гражданинның бозылган хокукларын, ирекләрен яки законлы мәнфәгатләрән йә башка затларның хокукларын, ирекләрен һәм законлы мәнфәгатләрән торгызу яисә яклау турында үтенеч;

- күмәк мөрәжәгатъ – ике һәм аннан да күбрәк гражданның мөрәжәгате, гражданның берләшмәләренә, шул исәптән юридик затларның мөрәжәгатъләре, шулай ук тавыш бирү яисә митингта катнашучыларның имзаларын жыю юлы белән кабул ителгән мөрәжәгатъ;

- вазыйфаи зат - жирле үзидарә органнарында оештыру-боеру, административ-хужалык функцияләрен башкаручы, даими, вакытлыча яки махсус вәкаләт буенча хакимият вәкиле функцияләрен башкаручы зат.

1.3. Әлегә Нигезләмәнә гамәлдә булуы гражданның барлык мөрәжәгатъләренә, федераль конституциячел законнарда һәм башка федераль законнарда билгеләнгән тәртиптә каралырга тиешле мөрәжәгатъләрдән тыш, кагыла.

2. Гражданның мөрәжәгатъләрен карау эшен оештыру

2.1. Жирле үзидарә органнары һәм вазыйфаи затлар гражданның мөрәжәгатъләрен карау буенча эшен оештырырга, мөрәжәгатъләрне объектив, һәръяклап һәм үз вакытында карауны тәмин итәргә, вазыйфаи затлар тарафыннан гражданның шәхсән кабул итүне, гражданның мөрәжәгатъләрен асылда хокукый хәл итүне тәмин итәргә тиеш.

2.2. Жирле үзидарә органнарына һәм вазыйфаи затларга язмага яки телдән, шәхси кабул итүдә язылган барлык мөрәжәгатъләр, шулай ук почта, телефон, телеграф яки башка юл белән алынган мөрәжәгатъләр билгеләнгән тәртиптә теркәлгә тиеш.

2.3. Язма мөрәжәгатъ жирле үзидарә органына яисә вазыйфаи затка кергәннән соң өч көн эчендә мәжбүри теркәлгә тиеш.

3. Гражданның мөрәжәгатъләре буенча ведомство

3.1. Гражданның мөрәжәгатъләре жирле үзидарә органнары һәм вазыйфаи затлар тарафыннан аларның компетенциясә нигезендә карала.

3.2. Карарлары әлегә жирле үзидарә органы яисә вазыйфаи зат компетенциясенә керми торган мәсьәләләренә үз эченә алган язма мөрәжәгатъ, мөрәжәгатътә куелган мәсьәләләренә хәл итү вәкаләтләренә керә торган тиешле органга яисә тиешле вазыйфаи затка, мөрәжәгатъне яңадан карау турында мөрәжәгатъ жибергән гражданин белдерүе белән, теркәлгән көннән жиде көн эчендә жиберелә, 59-ФЗ номерлы Федераль законның 11 статьясындагы 4 өлешендә

күрсәтелгән очрактан тыш.

3.3. Язма мөрәжәгатътә куелган мәсьәләләрне хәл итү берничә дәүләт органы, жирле үзидарә органнары яки вазыйфай зат компетенциясенә керсә, мөрәжәгатънең күчәрмәсе теркәлгән көннән жиде көн эчендә тиешле дәүләт органнарына, жирле үзидарә органнарына яисә тиешле вазыйфай затларга жибәрелә.

3.4. Шикаятъне карау өчен дәүләт органына, жирле үзидарә органына яисә вазыйфай затка, карар һәм гамәлләрәнә (яки гамәл кылмауларына) шикаятъ белдерелә торган шикаятъ жибәрү тыела.

4. Гражданнар мөрәжәгатъләренен язма формасы

4.1. Гражданинның язма рәвештә бәян ителгән мөрәжәгатендә тиешле вазыйфай затның фамилиясе, исеме, атасының исеме, яисә тиешле затның вазыйфасы, шулай ук гражданинның тәкъдимнәрен, гаризасын, фамилиясен, атасының исемән бәян итү, җавап жибәрелергә тиешле почта адресы яки электрон почта адресы, мөрәжәгатъне янадан рәсмиләштерү турында хәбәрнамә, шәхси имзасы һәм датасы булырга тиеш.

4.2. Гражданнар Татарстан Республикасы дәүләт телләрендә, туган телдә яисә Россия Федерациясе халыкларының теләсә кайсы башка телендә тәкъдимнәр, гаризалар, шикаятъләр белән мөрәжәгатъ итәргә хокуклы. Сорауларга җаваплар тәкъдимнәр, гаризалар, шикаятъ гражданнар телендә бирелә мөрәжәгатъ. Мөрәжәгатъ телендә җавап бирү мөмкин булмаган очракта, Татарстан Республикасы дәүләт телләре кулланыла.

4.3. Әгәр язма мөрәжәгатътә мөрәжәгатъ жибәргән гражданинның фамилиясе, яисә җавап жибәрелергә тиешле почта адресы яки электрон почта адресы күрсәтелмәгән булса, мөрәжәгатъкә җавап бирелми. Әгәр күрсәтелгән мөрәжәгатътә эзерләнә торган, эшләнә торган яки бөтенләй хокукка каршы гамәл, шулай ук аны эзерли торган, гамәл кыла торган яки кылган зат турында белешмәләр булса, мөрәжәгатъ аның компетенциясе нигезендә дәүләт органына жибәрелергә тиеш.

4.4. Әгәр язма мөрәжәгатъ тексты укылуга бирелмәсә, мөрәжәгатъкә җавап бирелмәсә һәм ул дәүләт органына, жирле үзидарә органына яисә вазыйфай затка аларның компетенциясе нигезендә карауга жибәрелергә тиеш түгел, бу хакта мөрәжәгатъне теркәгәннән соң жиде көн эчендә мөрәжәгатъ жибәргән гражданга хәбәр ителә.

4.5. Әгәр язма мөрәжәгатъ тексты тәкъдим, гариза яки шикаятънең асылын билгеләргә мөмкинлек бирми икән, мөрәжәгатъкә җавап бирелми һәм ул үз компетенциясе нигезендә дәүләт органына, жирле үзидарә органына яисә вазыйфай затка карауга жибәрелергә тиеш түгел, бу хакта мөрәжәгатъне теркәгәннән соң жиде көн эчендә мөрәжәгатъ жибәргән гражданга хәбәр ителә.

4.6. Жирле үзидарә органы яисә вазыйфай зат язма мөрәжәгатъ алганда, анда лицензиясез йә мәсхәрәле белдерү, вазыйфай затның, шулай ук аның гаилә әгъзаларының тормышына, сәламәтлегенә һәм мөлкәтенә куркыныч янау булган очракта, мөрәжәгатъне анда куелган сорауларның асылы буенча җавапсыз калдырырга һәм мөрәжәгатъ иткән гражданга хокуктан явызларча файдалану мөмкинлеге турында хәбәр итәргә хокуклы.

4.7. Жирле үзидарә органнарына яисә вазыйфай затка электрон документ

рәвешендә кәргән мәрәжәгать законнарда билгеләнгән тәртиптә каралырга тиеш. Мәрәжәгатьтә граждән үзенең фамилиясен, исемен, атасының исемен (соңгысы - булган очракта), электрон почта адресын, әгәр җавап электрон документ рәвешендә җибәрелергә тиеш булса, һәм почта адресын, әгәр җавап язмача җибәрелергә тиеш булса. Граждән мондый мәрәжәгатькә кирәкле документларны һәм материалларны электрон формада теркәргә яисә күрсәтелгән документларны һәм материалларны яисә аларның күчәрмәләрен язма рәвештә җибәрергә хокуклы.

5. Граждәннарны шәхси кабул итү

5.1. Җирле үзидарә органнарында граждәннарны шәхсэн кабул итү аларның җитәкчеләре һәм вәкаләтле затлар тарафыннан үткәрелә. Кабул итү урыны, шулай ук кабул итү өчен билгеләнгән көннәр һәм сәгатьләр турында мәгълүмат граждәннар игътибарына җиткерелә.

5.2. Шәхси кабул итү вакытында граждән шәхесен таныклаучы документ күрсәтә.

5.3. Граждәнның телдән мәрәжәгәте аның шәхси кабул итү карточкасына теркәлә. Телдән бәян ителгән фактлар һәм хәлләр өстәмә тикшерүне таләп итмәгән очракта, граждәнның ризалыгы белән мәрәжәгать итүгә җавап телдән шәхси кабул итү барышында бирелергә мөмкин, бу факт граждәнның шәхси кабул итү карточкасында теркәлә. Калган очракларда мәрәжәгатьтә куелган сорауларның асылы буенча язмача җавап бирелә.

5.4. Шәхси кабул итү барышында кабул ителгән язма мәрәжәгать 59-ФЗ номерлы Федераль законда һәм 16-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы законнда билгеләнгән тәртиптә теркәлергә һәм каралырга тиеш.

5.5. Мәрәжәгатьтә әлеге җирле үзидарә органы яисә вазыйфай зат компетенциясенә керми торган мәсьәләләр булса, граждәнга аңа кая һәм нинди тәртиптә мәрәжәгать итәргә кирәклегә турында аңлатма бирелә.

5.6. Шәхси кабул итү барышында граждәнга, әгәр элек мәрәжәгатьтә куелган сорауларның асылы буенча җавап бирелгән булса, мәрәжәгатьне алга таба караудан баш тартырга мөмкин.

5.7. Граждәннарның аерым категорияләре Россия Федерациясе законнарында каралган очракларда беренче чиратта шәхси кабул итү хокукыннан файдалана.

6. Граждәннар мәрәжәгатьләрен карау сроклары

6.1. Мәрәжәгатьләренең барлык төрләре – җирле үзидарә органнарына яисә вазыйфай затка аларның компетенциясе нигезендә кәргән шәхси һәм коллектив мәрәжәгатьләр язма мәрәжәгатьне теркәгәннән соң 30 көн эчендә карала.

6.2. Аерым очракларда, шулай ук 59-ФЗ номерлы Федераль законда һәм 16-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы законнда каралган рәсми мәрәжәгать җибәргән очракта, җирле үзидарә органы җитәкчесе, вазыйфай зат йә вәкаләтле зат мәрәжәгатьне карау срогын 30 көннән дә артмаган вакытка озайтырга хокуклы.

6.3. Мәрәжәгатьне карау нәтиҗәләре турында граждәнга тиешле карар кабул ителгәннән соң өч көн эчендә, ләкин әлеге бүлекнең 6.1 һәм 6.2

өлешләрәндә билгеләнгән сроклардан да соңга калмыйча җавап җибәрелә.

7. Мөрәҗәгатьне карау

7.1. Җирле үзидарә органнары яисә вазыйфай зат:

1) мөрәҗәгатьне объектив, һәрьяклы һәм үз вакытында карауны, кирәк очракта - мөрәҗәгать җибәргән граждән катнашында карауны тәмин итә;

2) мөрәҗәгатьне карау өчен кирәкле документларны һәм материалларны, шул исәптән электрон формада, башка дәүләт органнарында, җирле үзидарә органнарында һәм башка вазыйфай затлардан, судлардан, сорау алу органнарыннан һәм алдан тикшерү органнарыннан тыш, соратып ала;

3) гражданның бозылган хокукларын, ирекләрен һәм законлы мәнфәгатьләрен торгызуга яисә яклауга юнәлдерелгән чаралар күрә;

4) мөрәҗәгатьтә куелган мәсьәләләренә асылы буенча, 59-ФЗ номерлы Федераль законның 11 статьясында күрсәтелгән очраклардан тыш, язмача җавап бирә;

5) граждән аның мөрәҗәгатен башка дәүләт органына, җирле үзидарә органына яисә башка вазыйфай затка аларның компетенциясе нигезендә карау өчен җибәрү турында хәбәр итә.

7.2. Җирле үзидарә органнары яисә вазыйфай зат билгеләнгән тәртиптә дәүләт органы, җирле үзидарә органы яисә мөрәҗәгатьне карый торган вазыйфай затның рәсми мөрәҗәгәте буенча 15 көн эчендә мөрәҗәгатьне карау өчен кирәкле документларны һәм материалларны, дәүләт яисә федераль закон тарафыннан саклана торган башка серне тәшкил итүче белешмәләр булган документлардан һәм материаллардан тыш, тапшырырга тиеш.

7.3. Мөрәҗәгатькә җавап җирле үзидарә органы җитәкчесе, вазыйфай зат йә вәкаләтле зат тарафыннан имзалана.

7.4. Мөрәҗәгатькә җавап җирле үзидарә органнарына яисә вазыйфай затка электрон документ рәвешендә кергән мөрәҗәгатьтә күрсәтелгән электрон почта формасында һәм җирле үзидарә органнарына яисә вазыйфай затка язмача мөрәҗәгатьтә күрсәтелгән почта адресы буенча җибәрелә. Моннан тыш, җирле үзидарә органнарына яисә вазыйфай затка билгеле булмаган затлар даирәсе мәнфәгатьләренә кагылышлы тәкъдим, гариза яки шикаят булган мөрәҗәгатькә, аерым алганда, билгесез затлар даирәсенә карата чыгарылган суд карарына, шул исәптән суд карарына шикаят бирү тәртибен аңлатуга бәйле мөрәҗәгатькә, «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә Тәтеш муниципаль районы рәсми сайтында 59-ФЗ номерлы Федераль законның 6 статьясындагы 2 өлеше таләпләрен үтәп урнаштырылырга мөмкин.

7.5. Мөрәҗәгатьне караганда мөрәҗәгатьтәге мәгълүматларны, шулай ук гражданның шәхси тормышына кагылышлы мәгълүматларны аның ризалыгыннан башка хәл итү рәхсәт ителми. Мөрәҗәгатьтә куелган мәсьәләләренә хәл итү компетенциясенә керә торган дәүләт органына, җирле үзидарә органына яисә вазыйфай затка язма мөрәҗәгать җибәрү мөрәҗәгатьтәге мәгълүматларны тарату булып тормый.

7.6. Вәкаләтләре туктатылган вазыйфай затка адресланган гражданның мөрәҗәгәте әлегә вакытта күрсәтелгән вәкаләтләренә гамәлгә ашыру йөкләнгән вазыйфай зат тарафыннан карала.

8. Мөрәжәгатьне караганда гражданның хокуклары

8.1. Жирле үзидарә органы яисә вазыйфай зат тарафыннан мөрәжәгатьне караганда граждан хокуклары:

- 1) мөрәжәгатьне карый торган затка дәлилларне шәхсэн бәян итәргә;
- 2) тиешле жирле үзидарә органында яисә тиешле вазыйфай заттан телдән (шул исәптән телефон аша) яки язма мөрәжәгатьне теркәү турында электрон формада, шулай ук аны карау сроклары турында мәгълүмат алырга;
- 3) мөрәжәгатьне кабул иткән органның граждан тарафыннан тапшырылган икенче нөсхәсендә мөрәжәгатьнең датасын, фамилиясен һәм инициалларын күрсәтеп, язма мөрәжәгатьне кабул итү факты таныклығына имза бирү юлы белән мөрәжәгатьне кабул итүче вәкаләтле зат (вазыйфай зат) мөрәжәгатьнең датасын, фамилиясен һәм инициалларын күрсәтү;
- 4) өстәмә документлар һәм материаллар тапшырырга йә аларны соратып алу турында, шул исәптән электрон формада мөрәжәгать итәргә;
- 5) башка затларның хокукларына, ирекләренә һәм законлы мәнфәгатьләренә кагылмый торган, күрсәтелгән документларда һәм материалларда федераль закон тарафыннан саклана торган башка серне тәшкит итүче белешмәләр булмаса, әлегә мөрәжәгатьне карауга кагылмышлы документлар һәм материаллар белән танышырга;
- 6) 59-ФЗ номерлы Федераль законның 11 статьясында күрсәтелгән очрактан тыш, мөрәжәгатьтә куелган мәсьәләләрнең асылы буенча язмача җавап алырга, ә 59-ФЗ номерлы Федераль законның 11 статьясындагы 5.1 өлешендә каралган очракта, аны бирү турындагы мөрәжәгать, мөрәжәгатьтә куелган мәсьәләләрне хәл итү компетенциясенә кергән органга яисә вазыйфай затка язма мөрәжәгатьне яңадан үзгәртү турында хәбәрнамә, язмача мөрәжәгатьне яңадан карау турында белдерүнамә нигезендә язмача җавап алырга;
- 7) Россия Федерациясе законнары нигезендә административ һәм (яисә) суд тәртибендә мөрәжәгатьне карап тикшерүгә бәйле мөрәжәгать буенча кабул ителгән карарга яисә гамәлгә (гамәл кылмауга) шикаять белән мөрәжәгать итәргә;
- 8) мөрәжәгатьне карауны туктату турында гариза белән мөрәжәгать итәргә;
- 9) мөрәжәгать буенча кабул ителгән карарга шикаять бирергә;
- 10) вәкил хезмәтеннән файдаланырга;
- 11) законнарда билгеләнгән тәртиптә мөрәжәгатьне караганда органның яисә вазыйфай затның законсыз гамәлләре буенча (гамәл кылмаулары буенча) китерелгән зыянны капларга һәм мораль зыян өчен компенсация алырга.

9. Гражданның мөрәжәгатьләрен карау тәртибе турындагы законнарны бозган өчен җаваплылык

9.1. 59-ФЗ номерлы Федераль законны, 16-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законның бозуда гаепле затлар Россия Федерациясе законнарында каралган җаваплылыкка тартылар.

10. Гражданның мөрәжәгатьләрен карау тәртибенә үтәлешен контрольдә тоту

10.1. Татарстан Республикасы Тәтеш муниципаль районы Килдеш авыл жирлегә башлыгы жирле үзидарә органнарында гражданнар мөрәжәгатъләрен карау һәм гражданнарны кабул итү эшенең торышын тикшереп тора.

11. Жирле үзидарә органнарына һәм вазыйфай затларга гражданнардан кәргән мөрәжәгатъләрне анализлау

11.1. Жирле үзидарә органнарына һәм вазыйфай затларга кәргән гражданнар мөрәжәгатъләренә анализ ясау гражданнарның мөрәжәгатъләрен карау буенча эш сыйфатын күтәрү, гражданнарның ижтимагый фикерен һәм актуаль проблемаларын өйрәнү, шулай ук гражданнар мөрәжәгатъләре белән эшләү рәвешләрен һәм методларын камилләштерү, аларның хокукларын һәм законлы мәнфәгатъләрен яклау сыйфатын күтәрү максатларында үткәрелә.

11.2. Тиешле чорга гражданнардан кәргән мөрәжәгатъләрне анализлау гражданнарның барлык мөрәжәгатъләре, шул исәптән язма рәвештә, электрон документ формасында, шулай ук вәкаләтле затлар тарафыннан гражданнарны шәхси кабул итү барышында кабул ителгән мөрәжәгатъләр буенча гамәлгә ашырыла.

11.3. Кәргән мөрәжәгатъләргә анализ узган ел нәтижәләре буенча башкарыла.

11.4. Татарстан Республикасы Тәтеш муниципаль районы Килдеш авыл жирлегә башлыгы урынбасары гражданнар мөрәжәгатъләрен анализлау нәтижәләре буенча хисап чорыннан соң килгән айның 20 числосына кадәр аналитик белешмә төзи.

11.5. Аналитик белешмә үз эченә түбәндәге мәгълүматны алырга тиеш:

- кәргән, адресланган һәм каралган язма мөрәжәгатъләр саны;
- электрон документ формасында кәргән мөрәжәгатъләр саны;
- гражданнарны кабул итү урыннары, көннәре һәм сәгатъләре;
- шәхси кабул ителгән гражданнар саны;
- гражданнарны шәхси кабул итү буенча вәкаләтле затлар;
- вәкаләтле затлар тарафыннан шәхси күчмә кабул итүләр саны;
- мөрәжәгатъләр тематикасы;
- мөрәжәгатъләрне карау нәтижәләре буенча кабул ителгән чаралар, шул исәптән кабул ителгән норматив хокукый һәм башка актлар турында мәгълүмат (булганда).

11.6. Жирле үзидарә органнарына һәм вазыйфай затларга кәргән мөрәжәгатъләргә анализ узган елның шул ук чорында кәргән гражданнар мөрәжәгатъләре белән чагыштыру юлы белән үткәрелә.

11.7. Татарстан Республикасы Тәтеш муниципаль районы Килдеш авыл жирлегә башлыгы ел саен аналитик белешмәнең Тәтеш муниципаль районы рәсми сайтында авыл жирлегә бүлегендә хисап чорыннан соң килә торган айның 30 числосына кадәр урнаштырылуын тәэмин итә.